

Toimintakertomus 2019

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry (Helsy) toimii luonnon monimuotoisuuden ja ekologisen kestävyuden säilyttämiseksi sekä elinympäristön viihtyisyyden lisäämiseksi Helsingissä ja Helsingin kaupungin omistamilla alueilla. Helsy on Suomen luonnonsuojeluliiton (SLL) Uudenmaan piirin sekä Natur och Miljön (NoM) suurin paikallisyhdistys. Vuosi 2019 oli Helsyn 49. toimintavuosi. Toiminnassa korostuivat kaavoitukseen vaikuttaminen sekä vilkas retki- ja tapahtumatoiminta. Loppuvuoden toiminnassa näkyi aktiivinen valmistautuminen juhlavuoteen 2020.

Toimintaa toteutettiin vaikuttamalla muun muassa Helsingin kaupungin kaavoitukseen ja viheraluesuunnitteluun. Yhteistyötä tehtiin muiden yhdistysten sekä kaupungin poliittisten päättäjien ja viranomaisten kanssa.

Yhdistys tarjosi kaikille avointa, luonnon- ja ympäristönsuojelua edistävää luontoharrastustoimintaa, mikä sisälsi muun muassa retkiä, luentoja, jäsentapaamisia ja talkoita. Luontoharrastustoiminnalla pyrittiin myös hankkimaan uusia jäseniä yhdistykselle. Käytännön toiminnasta huolehtivat hallituksen ohjauksessa retki-, viestintä- ja kaavaryhmät sekä lepakkokerho. Lisäksi Torpalla oli oma toimikuntansa. Viestintäryhmän toiminta aloitettiin uudestaan syksyllä 2019, jolloin toimintansa aloitti myös juhlavuoden suunnittelusta ja toteutuksesta vastaava juhlavuositomikunta.

Yhdistyksen hallituksen kokoukset olivat avoimia kaikille jäsenille. Helsyllä oli vuoden 2019 aikana palkattuna osa-aikainen järjestösihteeri, joka työskenteli Suomen luonnonsuojeluliiton toimistolla.

Jäsenet ja edustukset

Yhdistyksen Suomen luonnonsuojeluliittoon rekisteröityjä maksaneita varsinaisia jäseniä oli vuoden 2019 joulukuussa (sulkeissa edellinen vuosi) 3565 (3519) ja perhejäseniä 177 (195). Opiskelijajäsenmaksua maksavien määrä oli 262 (252), lahjoittajajäseniä oli 401. Kaikkien jäsenten yhteismäärä vuoden 2019 joulukuussa oli 4407 jäsentä.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin (SLL-UP) hallituksessa yhdistystä edustivat vuonna 2019 varsinaisina jäseneninä Antti Halkka ja Mika Välipirtti. Yhdistyksen hallituksen valtuuttamat edustajat osallistuivat Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin kevät- ja syyskokouksiin. Suomen luonnonsuojeluliiton liittovaltuustossa toimi varsinaisena jäsenenä Mikko Niskasaari ja varavaltuutettuna Anneli Mikkonen. Luonnonsuojeluliiton liittohallituksessa toimi varajäsenenä Mika Välipirtti.

Helsy kuului yhteisöjäsenenä Hyötykasviyhdistys ry:hyn, Ikimetsän ystävät ry:hyn sekä Kaisaniemen kasvitieteellisen puutarhan ystävät ry:hyn. Lisäksi Helsy on osakkaana Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus Oy:ssä sekä Lumituuli Oy:ssä.

Kaupunki jatkoi vuonna 2019 edellisenä vuonna käynnistynyttä LUMO-ohjelman päivitystä. Helsyä edustivat LUMO-työryhmässä Riitta Malve ja Mirja Reijonen.

Hallinto ja talous

Vuonna 2019 yhdistyksen hallitus kokoontui kymmenen kertaa ja piti yhden sähköpostikokouksen. Kevätkokous pidettiin 25.4. Tieteiden talossa. Ennen kokousta FM Matti Lipponen kertoi Uutelan maisemien ja ihmisten vaiheista. Syyskokous pidettiin 20.11. Tieteiden talossa. Ennen kokousta tietokirjailija, meribiologian tohtori Jessica Haapkylä esitelmöi aiheesta ”Ilmastonmuutos näkyy jo arktisissa merissä!”.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen hallitus ja toimihenkilöt vuonna 2019:

<i>Puheenjohtaja</i>	Mika Välipirtti
<i>Varsinaiset jäsenet</i>	Antti Halkka, varapuheenjohtaja Matti Lipponen Sini Vuorinen Riitta Malve Mirko Nieminen Mikko Niskasaari
<i>Varajäsenet</i>	Timo-Matti Fahmy Eeva Kuuluvainen Timo Kalanti Christina Lindén
<i>Taloudenhoitaja</i>	Lisbeth Taunula
<i>Toiminnantarkastajat</i>	Anssi Lehto Antti Koli
<i>Järjestösihteerit</i>	Anna-Kristiina Kääriäinen Marja Rintala Aapo Salmela

Yhdistyksen määräaikaisena järjestösihteerinä toimi kolme eri henkilöä. Tammi-helmikuussa (kolme päivää viikossa) tehtävää hoiti Anna-Kristiina Kääriäinen ja välillä maaliskuu-syyskuu Marja Rintala (yhden päivän viikossa). Syyskuussa tehtävässä aloitti Aapo Salmela (kolme päivää viikossa, toistaiseksi voimassa oleva työsopimus).

Järjestösihteerin työtehtäviin kuuluivat muun muassa hallituksen sihteerinä toimiminen, ulkoinen ja sisäinen tiedotus, hallinnolliset tehtävät sekä osallistuminen yhdistyksen tapahtumien ja retkien suunnitteluun ja toteutukseen sekä mielipiteiden ja lausuntojen laadintaan. Maalis-syyskuussa tehtävää hoiti Marja Rintala suppeammalla työajalla keskittyen juoksevien asioiden hoitamiseen.

Yhdistyksen tuloista suurin osa muodostui jäsenmaksuista, minkä lisäksi haettiin ja saatiin avustusta Helsingin kaupungilta ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiriltä. Hakemuksesta Helsingin kaupunki tuki yhdistystä 10 000 eurolla, jolla katettiin mm. palkkakuluja, retki- ja vieraslajitoiminnan sekä suojelutoiminnan kuluja. SLL-UP myönsi hakemuksesta 1500 euroa käytettäväksi Syysmyrsky-tapahtuman järjestämiseen Vuosaarella. Summalla katettiin hankintoja ja oppaiden kuluja.

Tapahtumat ja teemapäivät

Helsy toimi seuraavissa tilaisuuksissa joko järjestäjänä tai osallistujana:

- 4.-9.2. Luonto lainassa- teemaviikko Arabian kirjastossa (Anna Kääriäinen)
- 25.4. Kevätkokous
- 4.5. Tornien taisto (Krista Raveala)
- 23.–24.5. Maailma Kylässä -festivaalit SLL Uudenmaan piirin kanssa (Sini Vuorinen)
- 17.6. Luonnonkukkien päivä – De vilda blommornas Dag Seurasaarella (Christina Lindén)
- 25.8. Suomen luonnon päivä: geologiaretki Isosaareen (Antti Salla)
- 1.9. Rastilan retkipäivän metsäretki (Matti Lipponen)
- 5.–6.10. Syysmyrsky- tapahtuma Meriharjun luontotalossa yhdessä Luonto-Liiton Uudenmaan piirin kanssa
- 2.11. Suunnittelupäivä Torpalla
- 20.11. Syyskokous
- 25.11. Kasvientunnistusilta

Retket ja luontoharrastus

Helsyn retkiryhmä järjesti vuoden 2019 aikana yhteensä 50 retkeä joko yksin tai yhdessä jonkin muun organisaation kanssa. Osallistujia oli noin 1500 sisältäen myös lepakkoretket, esitelmät, jättipalsamin kitkennät ja Talosaaren Torpan talkoot, jotka järjestettiin yhdessä Torppatoimikunnan kanssa. Retket olivat kaikille avoimia ja bussiretkiä lukuun ottamatta ilmaisia.

Teemaretkiä oli runsaasti. Suomen luonnonsuojeluliiton vesiteemavuosiin liittyen Helsy otti "varaslähdön" järjestämällä vesiteemaisen vaelluksen Mustapurolle.

Uutuutena järjestettiin jouluretki Korkeasaareen jouluaattona ja kalaretki Mustapurolle yhdessä Virtavesien hoitoyhdistyksen kanssa.

Kääpä- ja puulajiretkiä jatkettiin kääpäretkillä Uutelaan ja Vanhankaupunginlahdelle.

Kasviretkiä oli yhdeksän sisältäen Luonnonkukkien päivän, joka oli kaksikielinen. Lisäksi järjestettiin vierailut Viikin kampuksen koekasvihuoneisiin ja Vesalan koulukasvihuoneeseen.

Euroopan kulttuuriympäristöpäiviin sopivia retkiä oli useita. Lisäksi jatkettiin Suomi 100 -juhluvuonna 2017 aloitettua historia- ja luontoteemaa Torpan ja Melkin retkillä.

Lintu- ja luontoretkisarjassa jatkettiin tutustumista Länsi-Uudenmaan rannikkoalueeseen. Vuorossa olivat Siuntion Störsvikin ja Inkoon Kopparnäsin alue. Maksullisten bussiretkien tarkoituksena on antaa autottomille mahdollisuus tutustua paikkoihin, joihin ei viikonloppuisin ole julkista liikennettä. Toinen pidempi bussiretki suuntautui Repoveden kansallispuistoon.

Lepakkokerho järjesti kaksi lepakkoretkeä, joihin osallistui noin 30 henkeä kehnon sään verottaessa osallistujia toisella retkellä.

Luontoretki Viroon järjestettiin yhteistyössä Flowepecker Oy:n kanssa heinäkuussa.

Osallistujamääriltään suurimpia retkiä olivat Syysmyrsky-tapahtuma (noin 150 osallistujaa), Rastilan metsäpäivän metsäretki (70) Lapinlahden kasviretki (59), Luonnonkukkien päivä Seurasaarella (55) ja taimenretki Longinojalle (50). Osallistujamääriltään rajoitettujen retkien suosikkeja olivat perinteiset talviretket Santahaminaan ja toista kertaa järjestetty luontoretki Melkkiin.

Jättipalsamin kitkentätalkoita oli kaikkiaan 20 ja osallistujia noin 145. Jättipalsamin kitkennän järjestäjänä Helsy on ollut edelläkävijä. Kitkennät alkoivat jo 2005 Lauttasaarella Christina Lindénin johdolla ja jatkuivat siellä edelleen. Herttoniemessä 2010 alkaneet kitkennät tehtiin yhteistyössä Herttoniemi-Seuran ja Herttoniemen siirtolapuutarhan kanssa. Malmilla Minna Mäkisen 2017 aloittamat kitkennät jatkuivat. Mirja Reijosen johdolla jatkettiin talkoilua uudessa kohteessa, Marjaniemen siirtolapuutarhalla yhdessä puutarhan kanssa.

Terve askel luontoon -hanke auttoi kitkijämäärien kasvattamisessa. Monet Helsyn järjestämät jättipalsamitalkoot saatiin liitettyä tähän **Allergia-, Iho- ja Astmaliiton** yhdessä **WWF Suomen** kanssa hallinnoimaan vieraslajiyhteistyöhön.

Yhteistyökumppanit olivat tärkeitä tapahtumien onnistumisen kannalta. Minimissään kumppanuus oli markkinointiyhteistyötä. Vuoden 2019 yhteistyökumppaneita olivat Allergia-, Iho-, ja Astmaliitto & WWF (Terve askel luontoon), Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut, Helsingin kaupungin nuorisopalvelut (Uutelan kämppä), Helsingin reumayhdistys, Helsingin seurakunnat, Herttoniemi-Seura, Herttoniemen siirtolapuutarha, Hyötykasviyhdistys, Kansallinen kaupunkipuisto Helsinkiin!- liike, Kivinokkalaiset, Kuntoutussäätiö, Lapinlahteen lähteen kaupunkiluontokeskus ja Pro Lapinlahti, Longinojan puroaktiivit, Luonto-Liiton Uudenmaan piiri ja kiertävä luontokoulu Naakka, Marjaniemen Siirtolapuutarha, Melkin kesänviettäjä, Metsähallituksen Velmu-hanke, Miina Sillanpään säätiö, Sibbo Naturskyddare–Sipoon luonnonsuojelijat, SLL Uudenmaan piiri, SLL Vantaa, Suomen nivelyhdistys, Tringa, Ursa, Virtavesien hoitoyhdistys Virho, Visit Vuosaari ja Vuosaari-Seura.

Tiedotus

Helsyn pääasialliset tiedotuskanavat vuonna 2019 olivat Helsyn kotisivut, Facebook, Instagram (otettiin uudestaan käyttöön loppuvuodesta), Helsyblogi, toimintaryhmien sähköpostilistat sekä sähköinen uutiskirje Helsyviesti. Helsy tiedotti toiminnastaan myös kattojärjestöjensä tiedotuskanavissa Internetissä ja neljä kertaa vuodessa ilmestyvässä Luonnonsuojelija-jäsenlehdessä. Erillisiä tapahtumia mainostettiin sanomalehdissä, minkä lisäksi retkitarjontaa mainostettiin pitkin vuotta jaetuina monisteina. Helsyn tiedotuksen suunnittelusta ja toteutuksesta huolehti pääasiassa järjestösihteeri yhdessä retki- ja viestintäryhmän kanssa.

Vuonna 2019 yhdistys ei julkaissut omaa lehteä. Sen sijaan Helsy oli mukana SLL-UP:n organisoimassa Piirilitteessä, joka julkaistiin Luonnonsuojelijan 2/2019 välissä.

Helsyblogissa julkaistiin viisi juttua aiheiden vaihdellessa Ilmastomarssista jokamiehenoikeuksiin.

Helsyviesti ilmestyi vuonna 2019 yhdeksän kertaa ja se lähetettiin noin tuhannelle tilaajalle. Omien tapahtumien ja kannanottojen lisäksi siinä kerrottiin laajasti luonto- ja retkitoimintaan liittyvistä asioista pääkaupunkiseudulla. Loppusyksystä alkaen Helsyviesti toteutettiin Creamailer-työkalulla, jonka myötä viestin ulkoasu ja toimivuus ottivat aimo harppauksen eteenpäin. Helsyviestin kokoamisesta ja toimittamisesta vastasi järjestösihteeri.

Helsyn kotisivuille päivitettiin muun muassa tapahtumia ja retkiä sekä kannanottoja. Päivityksestä huolehti pääosin järjestösihteeri. Myös yhdistyksen Facebook-sivuilla tiedotettiin aktiivisesti tulevista tapahtumista ja ajankohtaisista luontoon liittyvistä uutisista. Vuoden loppuun mennessä Helsyn Facebook-sivulla oli 2403 tykkäystä (kasvua vuodessa noin 400) ja 2396 seuraajaa. Loppuvuodesta uudelleen käyttöön otetulla Instagram-tilillä julkaistiin luontoretkeilyyn keskittyä

sisältöä.

Kannanotot ja lausunnot

Yhdistyksen maankäyttö- ja luonnonsuojelutyön päätavoitteena on edistää alkuperäisluonnon suojelua ja säilymistä Helsingin alueella sekä kaupungin omistamilla mailla muissa kunnissa. Kohteiksi luetaan muun muassa metsät, rannat, kalliot ja vesistöt sekä perinnebiotoopit, uusioympäristöt että ekologiset yhteydet.

Helsyssä tavoitetta edistää kaava- ja metsäryhmä, joka vuoden aikana seurasi ajankohtaisia kaavoitusasioita, teki maastokäyntejä kriittisille kaava-alueille sekä toimi keskeisessä roolissa yhdistyksen kaavamielipiteiden valmistelussa. Toimintaryhmä pyrki vaikuttamaan erityisesti niihin kaavoihin, jotka kohdistuivat monimuotoisuuden ja virkistyskäytön kannalta tärkeille alueille. Helsy teki kaavoitukseen, luonnonsuojeluun sekä kaupunkimetsänhoitoon liittyvissä asioissa yhteistyötä Uudenmaan piirin, erityisesti piirin suojeluasiantuntijoiden Keijo Savolan ja Tapani Veistolan kanssa. Lisäksi yhteistyötä muiden luontojärjestöjen (Luonto-Liitto ry, Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry) tiivistettiin syksystä alkaen etenkin Helsingin kaupungin metsänhoitoon liittyvissä asioissa. Erillisten hankkeiden puitteissa tehtiin myös yhteistyötä paikallisten toimijoiden, lähinnä kaupunginosayhdistysten kanssa.

Vuonna 2019 Helsy jätti yhteensä 34 lausuntoa, mielipidettä, muistutusta, valitusta, tutkintapyyntöä, lautakuntayhteydenottoa tai muuta kirjallista kommenttia kaavoitus- tai muista luonnon- ja ympäristönsuojeluun liittyvistä hankkeista. Kaikki kannanotot ovat nähtävillä yhdistyksen kotisivuilla.

Torppa

Yhdistyksen käytössä on noin vuonna 1890 rakennettu Torppa-niminen huvila Talosaareissa Östersundomin Natura-lintulahtien alueella. Yhdistys vuokrasi Torpan, joka alun perin on ollut osa Talosaaren kartanoa, Helsingin kaupungilta vuonna 1986. Torpalle ja sen lähimaastoon järjestetään Helsyn retkiä, joiden osallistujille tarjotaan mahdollisuus myös yöpyä Torpalla. Helsyn jäsenet voivat muutoinkin käyttää Torppaa retkiensä tukikohtana ja yöpyä siellä.

Vuosi 2019 oli Torpan 33. toimintavuosi. Toiminta jatkui edellisten vuosien tapaan. Helsyn retkiryhmä järjesti Torpalle muun muassa pöllö- ja tähtiretken maaliskuussa. Pääsiäislauantain pääsiäistulet avoimin ovin oli yleisömenestys. Marraskuussa Torpalla järjestettiin yhdistyksen toiminnan suunnittelupäivä.

Torpalla järjestettiin myös muiden yhteisöjen kokouksia, virkistyspäiviä ja muita tilaisuuksia. Helsyn jäseniä yöpyi Torpalla sekä Helsyn järjestämällä että omilla

luontoretkillään.

Vuoden tärkeimmät kunnostustyöt olivat Torpan portaiden uusiminen, kuistin paneelien vaihto ja yläkerran eteläerkerin vuorilaudoituksen uusiminen yhdessä Stadin ammattikoulun kanssa. Lisäksi korjattiin etukuistin sisäpuolen maalaukset, takakuisti maalattiin pääosin uudelleen, rakennettiin puuvajalle uudet portaat ja tehtiin muita pienempiä korjauksia.

Historiallisesta paikasta huolehtiessaan Helsyn jäsenet ylläpitävät Torpalla myös Talosaaren laajan ulkoilualueen palveluinfraa retkeilijöille. Torpan aktiivit ovat perinteisesti huolehtineet Talosaaren ulkoilualueen siisteydestä keräämällä ja kuljettamalla pois roskat. Talosaaren ulkoilureitti kulkee Torpan pihan läpi ja tuo ulkopuolisia retkeilijöitä nauttimaan eväitään grillipaikalle ja kuistille. Kuistilla sijaitsee Helsyn infopiste, josta ohikulkijat voivat ottaa materiaalia ja lukea seinällä olevia kirjoituksia sekä tutkia karttoja. Torppatoimikunta ylläpitää myös ulkoilualueen ainoaa roskapistettä ja vessaa.